

mluvě o exekučním řízení, má na mysli jen exekuční řízení v užším smyslu, nikoli sporné řízení, byť i se týkalo žalob exekučním řádem upravených, které sice vznikly za exekučního řízení a z jeho podnětu, pro jejich provedení však není v exekučním řádě předpisů, takže pro ně platí předpisy civilního řádu soudního (čís. 5522, 6586 sb. n. s.). Ale nejde tu ani o spor podle § 224 (1) čís. 3 c. ř. s. Zákon tu má na mysli spory, jimiž jsou uplatňovány nároky dítěte, kdežto v souzeném případě jde o žalobu podle § 35 ex. ř., tedy o žalobu, již jsou uplatňovány námitky proti nároku dítěte soudem již přiznanému a exekucí vymáhanému. Nemají tu tedy místa ustanovení §§ 223 (2), 224 (1) čís. 3 a 225 (2) c. ř. s.; odvolací lhůta začala běžeti až po skončení soudních prázdnin (§ 225 (1) c. ř. s.), takže odvolací spis podán byl včas a neprávem jej odvolací soud pro opožděnost odmítl.

Čís. 8511.

Pokud se nemůže majitel časopisu domáhati náhrady útrat trestního tiskového řízení na pisateli článku, jenž zavdal podnět k trestnímu řízení.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1928, Rv II 94/28.)

Žalovaný zaslal redakci časopisu L. rukopis článku jednajícího o O-ovi. Redaktor časopisu L. článek v plném znění uveřejnil, čímž byl dotčen O. a žaloval redaktora časopisu pro přečin urážky na cti. V trestním řízení došlo ke smíru, podle něhož redaktor zaplatil O-ovi útraty trestního řízení. Ke smíru přistoupila jako rukojmí a plátkyně též majitelka časopisu L., proti níž pak byla vedena k vydobytí onoho peníze exekuce. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se majitelka časopisu na žalovaném pisateli článku náhrady toho, co musela zaplatiti následkem onoho tiskového sporu. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly, **o d v o l a c í s o u d** z těchto důvodů: Odvolatelka má za to, že příčinná souvislost mezi uveřejněním dopisu žalovaného jako původce urážlivého článku s trestními žalobami a z toho plynoucími útratami, jest ve případě, o který se jedná, prokázána tím, že redaktor uveřejnil dopis teprve na ujištění žalovaného, že tvrzení v dopise žalovaného jest pravdivé, což mohl věděti jen žalovaný, který jako starý dopisovatel redaktora K-a, dále jako vychovatel mládeže, ředitel školy a jako znalec poměrů v obci, nabídl o všech tvrzeních v článku důkaz pravdy, který se však nezdařil, čímž stal se zodpovědným za uveřejnění nesprávných tvrzení a obvinění. Z toho dovozuje odvolatelka právo k postihu ve smyslu § 1358 obč. zák. a má za to, že může uplatňovati toto právo postihové jak proti redaktoru tak i proti žalovanému v plném rozsahu. Odvolací soud nesdílí tento názor odvolatelky, zvláště uváží-li se, že žalobkyně nebyla na trestním řízení jako strana účastněna a se jen dobrovolným smírem zavázala jako rukojmí a plátkyně zaplatiti útraty právního zastupování a trestního řízení. Redaktor K. nebyl v trestním řízení odsouzen a zavázal se též do-

dobrovolně smírem zaplatiti útraty zastupování a trestního řízení. Žalobkyně byla by podle ustanovení § 21 tisk. novely jen tehdy povinna nahraditi útraty trestního řízení, kdyby byl zodpovědný redaktor rozsudkem trestního soudu uznán vinným, nebo kdyby původce byl odsouzen a zodpovědný redaktor podle § 5 tisk. novely osvobozen. Z trestních spisů jest však patrné, že řízení trestní proti redaktoru K-ovi bylo skončeno smírem, podle něhož se redaktor K. zavázal nahraditi útraty trestního řízení; k tomuto smíru žalobkyně dobrovolně přistoupila jako rukojmí a plátkyně. Právo postihové, na něž se žalobkyně odvolává, posuzovati jest v první řadě podle právního poměru žalobkyně ku žalovanému. Žalovaný jako původce závadného článku nebyl v tiskovém sporu ani obžalován ani odsouzen; ani žalobkyně nebyla na trestním řízení nijak účastněna. Ustanovení § 1358 obč. zák. předpokládá, že někdo zaplatí cizí dluh, za který osobně ručí. V případě, o který se jedná, zaplatila žalobkyně útraty trestního řízení, k jichž zaplacení se dobrovolně zavázala; zaplatila tedy v první řadě svůj vlastní dluh. Žalobkyně snaží se sice prokázati, že tím zaplatila dluh, k jehož zaplacení byl žalovaný povinen, avšak důkaz ten nelze považovati za zdařený, neboť okolnosti žalobkyní tvrzené, že redaktor uveřejnil dopis žalovaného teprve na ujištění žalovaného, že tvrzení v dopisu žalovaného jest pravdivé, dále, že to jen žalovaný mohl věděti jako starý dopisovatel redaktora K-a, jako vychovatel mládeže, ředitel školy a jako znalec místních poměrů, nejsou s to, by jimi vznikla existence platného závazku žalovaného mohla býti založena a prokázána. Bylo zajisté ponecháno volnému uvážení redaktora K-a článek jemu dopisovatelem zasláný uveřejniti a nebo jeho uveřejnění odepříti; učinil-li tak přece, uveřejniv článek jemu zasláný, aniž se byl o pravdivosti tvrzení v článku tom obsažených dříve přesvědčil, musí redaktor odpovědnost za svůj čin sám nésti, a nemůže proto žalobkyně přesunovati na jiného majetkovou újmu, která jí vznikla z jednání redaktora jejího časopisu. Z řečeného vyplývá, že příčinnou souvislost mezi činem žalovaného s trestními obžalobami a z toho vzešlými útratami trestního řízení a právního zastupování nelze pokládati za prokázanou, nanejmé nelze míti za to, že se žalovaný stal zodpovědným za útraty exekucní, které povstaly jen následkem nesplnění závazku žalobkyní smírem dobrovolně převzatého. Odvolatelka zastává dále názor, že žalovaný dal příkaz k vedení sporu, že spor byl veden v jeho zájmu a že uznal zásadně svou povinnost nahraditi útraty trestního řízení. Odvolací soud nemůže tento názor odvolatelky považovati za správný, neboť korespondenci v tomto sporu předloženou není ani příkaz žalovaného k vedení tiskového sporu, ani závazek jeho ku zaplacení útrat prokázán. Z dopisu redaktora K-a ze dne 1. prosince 1925 jest patrné, že redaktor K. běře věc úplně na sebe a že si jen vyprošuje součinnost žalovaného za účelem provedení důkazu pravdy. Byv žádán za informaci, žalovaný oznámil redaktoru, že jest dosti materiálu k důkazu pravdy, avšak záruku za útraty tiskového sporu dáti odepřel, odpověděl, že ani sám, ani kdo jiný nemá na věci osobního zájmu, ježto se jedná o dobro veřejné. Ze slibu v dalším dopisu v tom smyslu, že se ohledně útrat žalovaný s redaktorem

K-em ústně domluví, že se s ním zcela určitě dohodne, nelze dovozovati přímý a určitý závazek žalovaného k zaplacení útrat, neboť tomu odporuje jeho prohlášení, jímž žalovaný odmítl záruku za útraty. Slib žalovaného, že se s redaktorem K-em ústně domluví anebo že se s ním určitě dohodne, nestačí k založení závazku zaplatiti útraty, neboť závazek takový předpokládá svolení žalovaného, jež musí býti vážně a určitě projevono (§ 869 obč. zák.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolacím důvodem jest dovolatelce mylné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Avšak z jejich důvodů nelze dobře seznati, o který právní důvod žalobu vlastně opřela a v kterém směru odvolací soud, posuzuje ten neb onen z možných právních důvodů právně pochybil. Na několika místech zmiňuje se žalobkyně o postízním nároku podle § 1358 obč. zák. Ten by tu byl jen, kdyby žalobkyně byla zaplatila cizí dluh, dluh žalovaného jako dlužníka. To se však nestalo. Co zaplatila, bylo jejím dluhem, k němuž se zavázala smírem v trestním řízení. Na tom žalovaný nebyl nikterak účastněn a nic z něho soukromým obžalobcům nedlužil. Okolnost tu žalobkyně v dovolání sama zdůrazňuje, říká, že žalovaný jako původce nebyl v trestním řízení vůbec žalován, tím méně odsouzen. Snaží se proto svůj nárok opřítí také o obecné předpisy o vině a škodě. Než ani tu jí nelze dáti za pravdu. Podle § 1295 obč. zák. nelze žádati na škůdci jen náhradu škody, kterou způsobil zaviněním. Z přednesu žalobkyně neplyne nic, co by mohlo zavinění podle zákona opodstatniti. Dovolání cituje v této souvislosti § 1299 obč. zák. Pro jeho použití není předpokladů, neboť nejde u žalovaného ani o úřad, umění, živnost neb řemeslo, ani o jednání, vyžadující zvláštních odborných znalostí nebo neobyčejné píle. Pravda je, že se důkaz o správnosti novinářských článků žalovaného nepodařil ani podle vlastního uznání žalobkyně. Než v tom nelze ještě seznati zavinění žalovaného, když žalobkyně ani netvrdila, že žalovaný nesprávnost článků, jejichž uveřejnění nabídl, znal aneb při obyčejné píli a pozornosti znáti mohl (§ 1297 obč. zák.). Žalobkyně tudíž nepodala skutkových základů pro kladné řešení otázky viny žalovaného, nanejvýš pro tvrzení, že škoda vznikla z jeho trestného činu. Není-li podle toho viny žalovaného, je pro spor bez významu, zda je tu i vina nebo spoluvina redaktora a zda by žalovaný byl povinen, zaplatiti též exekuční útraty žalobkyni prý z jeho průtahu vzniklé. Pokus žalobkyně, opřítí zažalovaný nárok o tvrzení, že žalovaný dal příkaz k vedení sporu o trestní věci, že spor ten byl veden v jeho zájmu, že žalovaný uznal povinnost k náhradě útrat a že by se přičilo dobrým mravům, kdyby této povinnosti unikl, uznal marným z důvodů v podstatě přílehlavých a výstižných již odvolací soud a dovolání neobjasňuje tyto otázky přednesem, jenž by mohl podati podnět k odchýlnému právnímu posudku.